

Arrestnummer C1 13101 2019
Repertoriumnummer 2019/ 3632
Datum van uitspraak 13 december 2019
Notitienummer griffie 2018/NT/982
Notitienummer parket-generaal

Hof van beroep Gent

Arrest

tiende kamer
correctionele zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

COVER 01-00001536693-0001-0012-01-01-1

Not.nr. _____

In de zaak van het OPENBAAR MINISTERIE

tegen

1. nr. 1560 (RRN _____),
geboren te _____ op _____,
zelfstandig tuinaanlegger,
wonende te _____,
- beklagde -

verdacht van:

opzettelijk, in strijd met de wettelijke voorschriften of met een vergunning, afvalstoffen zijnde elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen, te hebben achtergelaten, beheerd of overgebracht,

meer bepaald in strijd met artikel 12, § 1 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen,

namelijk:

afvalstoffen, onder meer gebroken steenpuin, niet regelmatig te hebben afgevoerd en/of te hebben aangewend als funderingslaag op het terrein gelegen te

te _____ in de periode van 7 december 2012 tot en met datum bevel dagvaarding

Deze feiten zijn strafbaar gesteld door artikel 16.6.3.§1, eerste lid van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Vordering herstel

Tevens gedagvaard om, bij toepassing van artikel 16.6.4 van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, zich te horen veroordelen tot het inzamelen, vervoeren en verwerken van de achtergelaten afvalstoffen binnen een door de

rechter vastgestelde termijn, onder verbeurte van een dwangsom van € 100 per dag bij niet naleving van deze veroordeling.

* * * *

1.1 De rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde, kamer D13M, besliste bij vonnis van 28 mei 2018 op tegenspraak als volgt:

“OP STRAFGEBIED

De rechtbank VERKLAART beklaagde SCHULDIG aan de feiten omschreven onder de hierboven vermelde tenlastelegging;

TOEPASSING makend van artikel 65, lid 1 van het Strafwetboek;

*De rechtbank VEROORDEELT beklaagde tot een en een **GELDBOETE** van **VIJFHONDERD EURO**, verhoogd met 70 deciemen (x 8) of **4.000,00 euro**;*

ZEGT dat bij niet betaling binnen de door de wet bepaalde termijn de lastens beklaagde uitgesproken geldboete kan worden vervangen door een gevangenisstraf van 3 maanden;

*De rechtbank verleent beklaagde **GEWOON UITSTEL** van de tenuitvoerlegging van de HELFT van de opgelegde geldboete voor een periode van drie jaar.*

Wijst beklaagde er op dat het uitstel van rechtswege herroepen wordt ingeval gedurende de proeftijd een nieuw misdrijf is gepleegd dat veroordeling tot een criminele straf of hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden zonder uitstel ten gevolge heeft gehad.

Bijdrage - vergoeding - kosten

*Spreekt in hoofde van beklaagde de verplichting uit om **EENMAAL** een bedrag van 25,00 euro, met 70 deciemen verhoogd, **200,00 euro** bedragende, te betalen bij wijze van bijdrage tot financiering van het Fonds tot financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden;*

*Veroordeelt beklaagde, krachtens artikel 4 §3 van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, tot het betalen van een bijdrage aan het Fonds van **20,00 euro**;*

*Legt beklaagde bovendien een vergoeding op voor de kostprijs van de strafprocedure van **51,20 euro** overeenkomstig artikel 91, 2de lid en 148 van het koninklijk besluit van 28*

december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, zoals gewijzigd bij KB van 13 november 2012 (B.S. 29/11/2012).

Veroordeelt beklaagde tot de gerechtskosten, tot op heden begroot op de som van **27,59 euro**.

OP BURGERLIJK GEBIED

✓ **Herstelvordering**

De rechtbank:

- **VEROORDEELT** bij toepassing van artikel 16.6.4 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid de beklaagde tot het inzamelen, vervoeren en verwerken van de achtergelaten afvalstoffen, op het terrein gekend als **binnen een termijn van twee jaar na het in kracht van gewijsde treden van dit vonnis, onder verbeurte van een dwangsom van 100 euro per dag vertraging bij het niet-uitvoering van deze veroordeling binnen de gestelde termijn.**
- **VERPLICHT** de beklaagde, op grond van artikel 16.6.4, tweede lid DABM, tot terugbetaling van de kosten voor het inzamelen, vervoeren en verwerken van de afvalstoffen door de gemeente, door de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest of door het Vlaamse Gewest.
- **ZEGT VOOR RECHT** dat de voorgemelde termijn enkel aan de hoofveroordeling wordt gekoppeld en helemaal niet een dwangsomtermijn is in de zin van artikel 1385bis Ger.Wb.

✓ **Overige burgerlijke belangen**

De rechtbank houdt de beslissing over de overige burgerlijke belangen aan.”

1.2 Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld op:

- 25 juni 2018 door de beklaagde ;
- 26 juni 2018 door het openbaar ministerie tegen

1.3 Er werd een verzoekschrift in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering ingediend op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde, op:

- 25 juni 2018 door de raadsman van de beklaagde ;
- 26 juni 2018 door het openbaar ministerie.

1.4 Op de rechtszitting van 26 september 2019 (inleidingszitting) van dit hof, zelfde kamer, werden op verzoek van de raadsman van de beklaagde en na de partijen te hebben gehoord, bij toepassing van de artikelen 152,§1 en 209*bis*, laatste lid, Wetboek van Strafvordering, conclusietermijnen vastgelegd en werd de rechtsdag bepaald op de rechtszitting van 25 oktober 2019.

De beklaagde legde zijn conclusies tijdig neer ter griffie van het hof.

1.5 Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 25 oktober 2019 in het Nederlands:

- de beklaagde _____ in zijn middelen van verdediging, bijgestaan door meester advocaat met kantoor te _____
- het openbaar ministerie in zijn vordering bij monde van _____ advocaat-generaal.

2.1 De onderscheiden verklaringen van hoger beroep tegen het vonnis van 28 mei 2018 gedaan op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen, werden tijdig en regelmatig naar de vorm gedaan.

De verzoekschriften of grievenformulieren die de grieven bevatten die tegen het vonnis worden ingebracht, werden eveneens tijdig ingediend.

2.2 In het door de advocaat van de beklaagde _____ ingediende “*grievensformulier hoger beroep*”, opgesteld volgens het door de Koning vastgestelde model, wordt bepaald welke grieven tegen het voormeld vonnis worden ingebracht, namelijk met betrekking tot de procedure, de schuld, de straf, de burgerlijke rechtsvordering en de herstelmaatregelen.

In het door het openbaar ministerie ingediende “*grievensformulier hoger beroep*” wordt bepaald welke grieven tegen het voormeld vonnis worden ingebracht, namelijk met betrekking tot de straf. Tevens werd een volgeroep als grief aangeduid. Dit volgeroep heeft tot gevolg dat het openbaar ministerie, binnen de perken van het hoger beroep van de beklaagde, zich de grieven van de beklaagde eigen maakt.

De hiervoor vermelde grieven van de partijen zijn nauwkeurig bepaald.

2.3 De hoger beroepen van respectief de beklaagde _____ en van het openbaar ministerie werden tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld en zijn ontvankelijk (art. 203 en 204 Wetboek van Strafvordering).

Het hof beslist in dit arrest binnen de perken van de hoger beroepen en vervolgens van de grieven zoals bedoeld in artikel 210 Wetboek van Strafvordering. In dit verband stelt het hof vast dat er geen redenen zijn om ambtshalve een grief in de zin van de voormelde bepaling op te werpen.

3. Het hof preciseert de periode van de enige telastlegging door vervanging van “datum bevel dagvaarding” door 21 september 2017.

Deze precisering heeft betrekking op de feiten die voorwerp van de aanhangig makende akte zijn, laat deze onverlet en voegt daar geen feiten aan toe. Het is op de zo verbeterde telastlegging dat het verweer betrekking had. Telkens hierna sprake is van de enige telastlegging betreft het deze zoals hier verbeterd.

4. Het hof verwijst naar het feitenoverzicht van het beroepen vonnis dat luidt als volgt:

*“Op 6 december 2013 gaat de lokaal toezichthouder van de politiezone
over tot controle van een terrein gelegen aan de
te*

- Op het perceel staat een woning in woongebied met landelijk karakter.*
- Op het perceel staat in agrarisch gebied een serre / loods. De oprit is gelegen in woongebied met landelijk karakter. De extra toegangsweg tot de is een deel van perceel*

Ter plaatse stelt de lokale toezichthouder vast dat op het terrein gekend als steenpuin werd aangebracht. Dit steenpuin is niet gecertificeerd (een COPRO of CERTIPRO-keuring). Beklaagde geeft t.a.v. de toezichthouders toe dat hij niet COPRO-gekeurd steenpuin heeft gebruikt als funderingslaag. Volgens hem was er onder de serre al dergelijk steenpuin aanwezig. Aan beklagde wordt door de toezichthouder meegedeeld dat alle niet-gekeurde steenpuin dient verwijderd te worden en de nodige attesten dienen voorgelegd te worden tegen ten laatste 31 juli 2013. Er wordt de mogelijkheid geboden om ofwel alle niet-gekeurde steenpuin af te voeren ofwel alle niet-gekeurde steenpuin ter plaatse te breken en te zeven.

Op 3 mei 2013 stelt de toezichthouder vast dat er steenpuin wordt gebroken en gezeefd door een mobiele breekinstallatie, gehuurd bij de firma . Beklaagde verzekert aan de lokale toezichthouder dat het grootste deel kan uitgevoerd worden en de rest zal afgevoerd worden naar een erkende afvalverwerker. Aan beklagde wordt meegedeeld dat hij alle nodige bewijsstukken dient bij te houden. Op 19 oktober 2013 blijkt dat geen kopieën van weegbonnen werden overgemaakt. Navraag bij de firma leert dat in totaal 1220 ton puin werd gebroken op 3 mei 2013.

Op 6 december 2013 gaat de toezichthouder opnieuw ter plaatse. Op het terrein worden met behulp van een graafmachine sleuven getrokken. Bij het graven is gebleken dat de verharde oppervlaktes rondom de loods ca 0,9 meter diep zijn. Het volume niet-gecertificeerd puin onder de loods wordt geschat op 810 m³. Het volume

steenpuin rondom de loods en oprit wordt geschat op 3.230,55 m³. Op de foto's is te zien dat onder de funderingsplaat van de serres er geen sprake is van mogelijke aanwezigheid van steenpuin, zoals werd verklaard door beklaagde.

Beklaagde verklaart in verhoor het volgende.

- Zijn eenmanszaak heeft o.a. als activiteit containerverhuur. Ze voeren zelf geen sloopwerken uit.*
- Hij was er niet van op de hoogte dat de activiteiten die hij uitvoerde, niet mochten, nl. het ophogen van de grond met steenpuin die niet COPRO gekeurd is. Iedereen doet dit zo. Er is op locatie steenpuin aangevoerd die afkomstig was van andere locaties.*
- De firma kwam op 03.05.2013 ter plaatse met een bulldozer en een breekinstallatie. Hij gaf de firma de opdracht om alle steenpuin die er in de grond zat te breken. Tijdens het breken van het puin was hij niet aanwezig. Er werd 1200 ton gebroken en verspreid over de toplaag van de grond. Uit het trekken van de sleuven bleek dat het steenpuin onder de toplaag niet COPRO gekeurd was. Hij wist dit niet. Enkele dagen na het breken werd de loods geplaatst op de locatie. Hij heeft zelf het betonnen plateau gegoten.*

Uit een e-mail van OVAM blijkt dat het zichtbaar gestort puin thans is afgevoerd, maar onder de loods ligt het afvalpuin nog steeds onveranderd. Wel is volgens OVAM de aangebrachte laag onder de loods minder dik dan voorheen ingeschat.

Door beklaagde werden er nog geen heffingen aan OVAM betaald (ze werden ook niet opgelegd)."

5. Artikel 12, § 1 Materialendecreet formuleert het verbod afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

Het niet naleven van dit verbod is strafbaar gesteld door artikel 16.6.3, § 1 Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid met een gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met een geldboete van 100 euro tot 500.000 euro of met een van die straffen.

De feitelijke gedraging die de beklaagde wordt te last gelegd is het niet regelmatig afvoeren van afvalstoffen en/of het aanwenden van afvalstoffen als funderingslaag en dit in de periode van 7 december 2012 tot en met 21 september 2017.

De beklaagde erkende bij zijn verhoor uitdrukkelijk dat het gebruikte steenpuin niet gekeurd was. Dit stemt overeen met de bevindingen van de bevoegde opsporingsambtenaar. De verklaring van de beklaagde op 5 december 2013 (stuk 96) is duidelijk: *"Betreffende het perceel te Ik was er niet van op de hoogte dat de activiteiten die ik uitvoerde niet mochten. Met al deze activiteiten bedoel ik de grond ophogen met steenpuin dat niet COPRO gekeurd was. Iedereen doet het tenslotte zo.*

Er is op de locatie eveneens steenpuin aangevoerd welks afkomstig was van andere locaties. Uw diensten stelden dit vast en maanden mij aan om het steenpuin op de locatie uit te scheppen en te breken. Dit zodat de grondlaag welke ik ophoogde enkel zou bestaan uit COPRO gekeurd steenpuin. Ik contacteerde de firma _____ en op 3 (mei) 2013 kwamen zij ter plaatse met een bul(l)dozer en een breekinstallatie. Ik gaf de firma opdracht om alles van steenpuin die er in de grond zat te breken. De mensen van de firma vertelden mij dat ze dit kenden en de werken zoals gevraagd zouden uitvoeren. Tijdens het breken van het steenpuin was ik niet aanwezig. (...) Uiteindelijk zoals vastgesteld door uw diensten bleek er 1200 ton gebroken te zijn en was dit verspreid over de toplaag van de grond. Uit het trekken van de sleuven bleek dat het steenpuin onder de toplaag niet COPRO gekeurd steenpuin was. Ik wist dit niet. Ik was van de veronderstelling dat de mensen van de firma _____ alle steenpuin had gebroken zodat het COPRO gekeurd was.”

Of de beklagde op een bepaalde plaats al dan niet gekeurd steenpuin aanwendde is zonder relevantie voor de beoordeling van de telastlegging, gezien deze niet enkel slaat op een deel van de funderingslaag, maar integendeel betrekking heeft op de gehele site waar de werken werden uitgevoerd en de vaststellingen het achterlaten van afvalstoffen aantonen. Het hof gaat dan ook niet verder in op de argumentatie van de beklagde hierover en het, door de beklagde betwiste, standpunt dat de eerste rechter in de overwegingen van het beroepen vonnis innam. Ook de door de beklagde overgelegde stukken (de aanvaardingsbon en leveringsbon) doen geen afbreuk aan de duidelijke vaststellingen van de opsporingsambtenaren die aantonen dat achtergelaten afvalstoffen niet werden verwijderd. Dat op bepaalde plaatsen toch gekeurd zeefpuin zou zijn gebruikt, doet evenmin afbreuk aan de vaststellingen van de bevoegde opsporingsambtenaren, zoals erkend door de beklagde, dat achtergelaten afvalstoffen niet werden verwijderd. Ook de opmerking van de beklagde over het feit dat een bepaalde verplichting pas vanaf 11 mei 2015 geldt (p. 12 conclusie beklagde), is aldus zonder relevantie.

Het ten laste gelegde misdrijf vereist enkel (algemeen) opzet als moreel element, dit is het wetens en willens aannemen van een strafbare gedraging, wat het hof afleidt uit het feit dat de dader de feiten materieel pleegde en dat die feiten hem kunnen worden toegerekend, met de vaststelling dat rechtvaardiging, schuldonthefing en niet-toerekeningsvatbaarheid niet enigszins aannemelijk is gemaakt. Dat de beklagde het misdrijf niet “*intentioneel*” zou hebben gepleegd, waarmee klaarblijkelijk aangevoerd wordt dat hij niet de *bedoeling* had om het misdrijf te plegen, is derhalve zonder relevantie.

Het, niet aangetoonde, feit dat de beklagde niet kon inschatten dat de door de firma _____ voor hem uitgevoerde en door hem betaalde werken niet conform werden uitgevoerd, maakt voor de beklagde geenszins een onoverwinnelijke dwaling uit. Dit slaat immers op het al of niet gekeurd karakter van bepaald steenpuin, dat het hof hiervoor al als irrelevant terzijde schoof. Bovendien maakt de beklagde helemaal niet enigszins

aannemelijk op welke wijze hij hierdoor dwaalde over zijn verplichtingen, noch dat dergelijke dwaling onoverwinnelijk was.

Het gepleegde misdrijf bestaat, mede, in het verzuim om de achtergelaten afvalstoffen te verwijderen, zodat de feiten effectief tot 21 september 2017, de periode waarvoor het hof gevat is, gepleegd werden.

6. De gepleegde feiten zijn de opeenvolgende voortzetting van eenzelfde misdadig opzet, zodat het hof voor ze samen overeenkomstig artikel 65, eerste lid Strafwetboek een straf toepast.

Bij het uitvoeren van de bewuste werken heeft de beklaagde geen oog gehad voor de afvalstoffenregels en het maatschappelijk belang ervan. Zo heeft hij de omgeving schade toegebracht. Het wederrechtelijk achterlaten van afvalstoffen veroorzaakt een belangrijke kost voor de samenleving. De beklaagde pleegde de feiten in een professionele context en beoogde hiermee besparingen, derhalve financieel voordeel, zodat een financiële sanctie het meest passend is.

De hierna bepaalde geldboete is passend en noodzakelijk als maatschappelijke vergelding en om de beklaagde te ontmoedigen om nieuwe misdrijven te plegen.

Het bewezen misdrijf werd deels gepleegd na 1 januari 2017 zodat het hof de geldboete verhoogt met 70 decimen. De hierna bepaalde vervangende gevangenisstraf zet de beklaagde in voldoende mate aan om de geldboete te betalen.

7. De beklaagde is gehouden tot de kosten, gevallen in de beide aanleggen aan de zijde van het openbaar ministerie zoals hierna bepaald.

Het hof veroordeelt de beklaagde als veroordeelde tot een correctionele hoofdstraf tot het betalen van de bijdrage van 25 euro tot financiering van het bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (art. 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen). Deze bijdrage, die een eigen aard heeft en geen straf inhoudt, wordt vermeerderd met 70 decimen tot 200 euro, en dit ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten.

Het hof veroordeelt de beklaagde ook tot de vaste vergoeding voor de kostprijs van het verloop der strafprocedure, die thans, na indexatie, 54,76 euro bedraagt (zie art. 91 van het koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken ("Tarief Strafzaken"), zoals gewijzigd door art. 1 van het koninklijk besluit van 13 november 2012, *BS* 29 november 2012; omzendbrief 131/6 van 24 juni 2019, *BS* 15 juli 2019).

Met toepassing van artikel 4, § 3 en artikel 5, § 1 van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand, in werking getreden op 1 mei 2017 ingevolge artikel 6 van het koninklijk besluit van 26 april 2017 tot uitvoering van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand, veroordeelt het hof de beklaagde ook tot het betalen van een bijdrage van 20 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand.

8. Uit het verplicht karakter van de door artikel 16.6.4, eerste lid, Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid bedoelde veroordeling tot herstel volgt niet dat de herstelmaatregel ook moet bevolen worden indien blijkt dat ingevolge een bestuurlijke beslissing of feitelijke omstandigheden de gevolgen van het bewezen verklaarde misdrijf van het achterlaten van afvalstoffen in strijd met de decretale bepalingen verdwenen zijn en de herstelmaatregel geen voorwerp meer heeft.

Door de burgemeester van de gemeente _____ werd bij definitieve beslissing van 6 januari 2014 een regularisatiebevel (overeenkomstig artikel 16.4.5 Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid) gegeven strekkende tot, onder meer, het uitgraven en afvoeren van het steenpuin en de grond met stenen rondom de loods en oprit en het afgraven van het volume langsheen de loods, waarmee het herstel zou worden gerealiseerd. Intussen werd door OVAM ook een heffing bepaald. Het bevelen door het hof van het inzamelen, vervoeren en verwerken van de achtergelaten afvalstoffen is derhalve niet langer noodzakelijk om de gevolgen van het bewezen verklaarde misdrijf te laten verdwijnen.

Dictum

Toegepaste wetsartikelen:

Het hof maakt toepassing van de hiervoor aangehaalde artikelen en van de artikelen:

- 211 en 211*bis*, Wetboek van Strafvordering,
- 65, eerste lid, 66 en 100 Strafwetboek,
- 12, §1 Materialendecreet,
- 16.6.3, §1 Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid,
- 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

Beslissing van het hof:

Het hof,
rechtsprekend op tegenspraak,

verklaart de beroepen ontvankelijk en er ten gronde over beslissend met eenparige stemmen:

bevestigt het beroepen vonnis in de beslissing tot het aanhouden van de burgerlijke belangen;

wijzigt het beroepen vonnis voor zover bestreden voor het overige **als volgt**:

op strafgebied:

preciseert de enige telastlegging zoals vermeld in randnummer 3 van dit arrest;

veroordeelt de beklaagde voor de bewezen enige telastlegging tot een geldboete van **500 euro**, verhoogd met 70 deciemmen tot 4.000 euro of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden;

veroordeelt de beklaagde tot betaling van een bedrag van 25 euro, vermeerderd met 70 deciemmen en zo gebracht op 200 euro te betalen als bijdrage tot de financiering van het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders;

veroordeelt de beklaagde tot betaling van een bedrag van 54,76 euro als vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure;

veroordeelt de beklaagde tot betaling van een bijdrage van 20 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand;

veroordeelt de beklaagde tot betaling van de kosten van de strafvordering, voor het openbaar ministerie begroot op 27,59 euro in eerste aanleg en 103,30 euro in beroep.

Kosten eerste aanleg: € 27,59

Kosten beroep:

Afschrift vonnis: € 27,00
Afschriften akten HB: € 6,00
Opstelrecht HB bekl.: € 35,00
Dagv. bekl.: € 25,91

€ 93,91

+ 10 %: € 9,39

Totaal: € 103,30

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende correctionele kamer, samengesteld uit raadsheer , als waarnemend kamervoorzitter, en de raadsheren en en in openbare rechtszitting van **13 december 2019** uitgesproken door wnd. kamervoorzitter in aanwezigheid van advocaat-generaal, met bijstand van griffier

